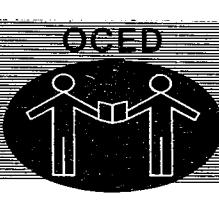
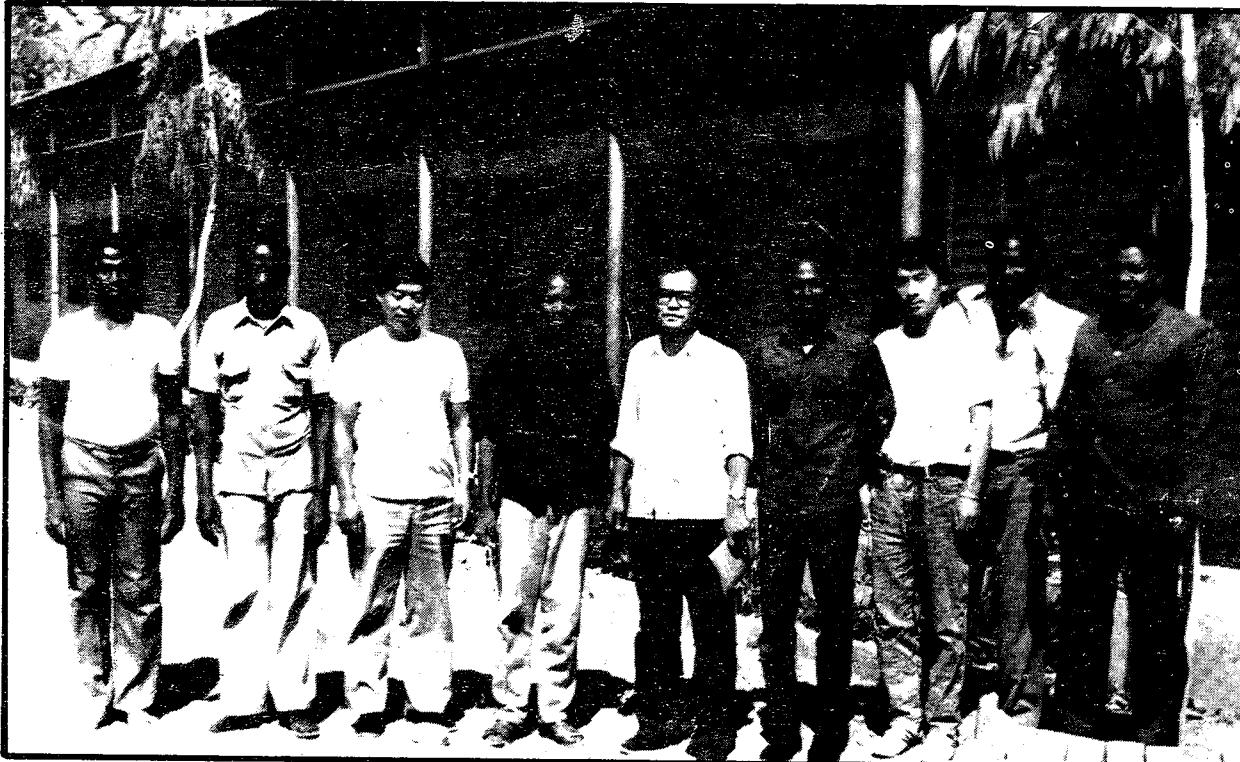

Jèkabaara

"ni jèkafo ye daamu ye,
jèkabaara nyogon daamu te."

SIRAKELE BAARADEGEYORO JAMAKULU

MIN BE BOKO IN CONGO MIN

- № 2, 3, 4 Sirakele baaradegeyoro
- № 5, 6, 7 Kita hakili jakabola je Kooricike yiriwada kunnafoni

- № 8, 9 Bon kamalenw wulila ni kupu kabral 11nan ye
- № 10 Sikaso cikemara be da jumen na duguyiriwatow na ?
- № 11, 12 Tomonna dasiri saw (Tige 3nan)

Sirakele baaradegeyoro

Sirakele ye dugu ye min ni Kucala ce ye bametere 15 ye, kejeka fe. Baaradegeyoro in mindaminera 1984/85 san, o sigilen don baarakalanbolo 5 de kan. O kalanbolo ninnu file:

- Nogofuntenidinge ditancogo
- Jiribaara
- Sojo
- Cikemansin dilan
- Tufadenjeni.

Kalanbolo ninnu jesinnen be an ka dugu mogow ka dijenatige kow sabatili de ma.

Kucala ye mara ye baara caman be ke nogon fe yoro min na dugu mogow fe. Odekocon a n'a joycordon "CMDT" ka baarabolo kuraw sifileli la. Baara kura ninnu be na n'an ka dugu mogow ka dijenatige sabatili ye.

Sirakele baaradegeyoro in sigira sen kan sinywa jamana ni Mali jamana ka nogondemen siratige la. Baaradegeyoro in jemogoya be Sibiri Goyita de bolo. Ale de be baara ninnu bée kecogo numan kolsi.

kalanbolo kelen-kelen bée jemogoya be Jinuwa mogow faamuyalen kelen ani Mali ta kelen bolo, fo n'a kera sojo kalanbolo ye, min jemogoya be maliden do bolo, min ye faamuya soro ka se k'a baarakengogon Jinuwa joycero ta.

Mogow kofolen ninnu bolen ko yen, mogow wewew fana be baara ke baaradegeyoro in na. Olu ye dalamne fila ye, Jinuwa kelen ani Maliden kelen. Maliden in min kalanna Jinuwa jamana kan, o be k'a ka dönniya sinsin nogofuntenidinge dilanni na.

Boloabaara degetaw nafoli

Nogofuntenidinge

Walasa ka dogtige nogoya, "CMDT" ye nogofuntenidinge dilanni n'a jensenni sigi sen kan baaradegeyoro in na. Nogofuntenidinge in kun ye ka yeelenbofunteri walima tobilikefunteri soro bagannogow ni ji nagaminen na dingue kono.

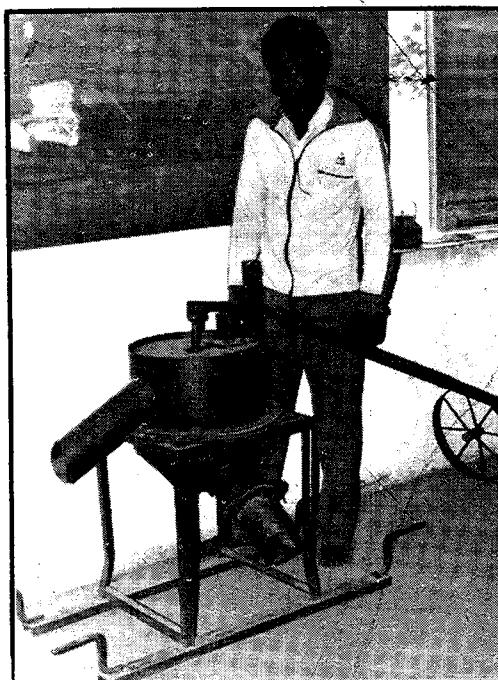
Nogofuntenidinge be yeelen di kal-

Nogofuntenidinge do file nin ye

ansow, jiginnisow, ani sisow kono. A be tobilikefunteni fana di. Nogofuntenidinge in baaraw be ka sira soro sisan, barisa a minen minnu tun be bojina wa jamana kan, olu dow be dilan an yere fe yan sisan, i'n'a fo lanpanw n'u nogonnaw.

Bi-bi in na, nogofuntenidinge 42 dilanna dugutonw ni mogow gansanw fe.

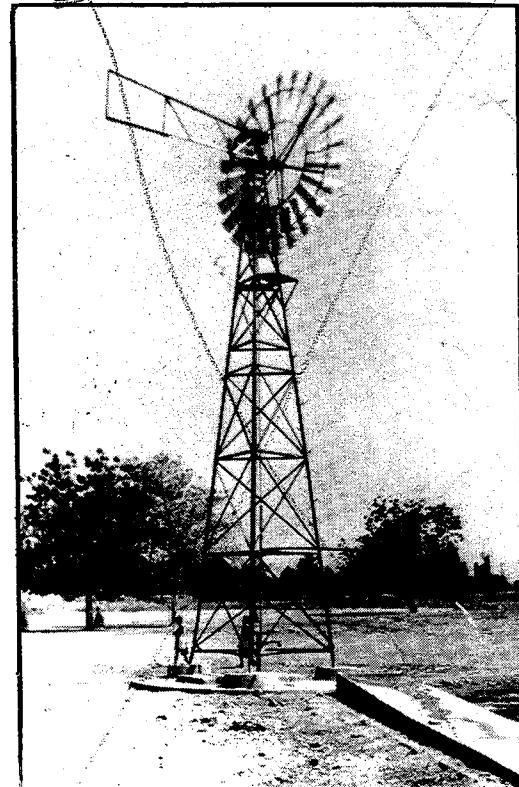

Nogofuntenidinge nogojugu bo mansin

Cikemansindilan

Cikemansindilan be demeden nu mudenw ni numu karamogow ma, sira-ninnu kan:

- Minen koroj laneni ka t'a fe, i'n'a fo dannikemansi gansan ani dannike mansin minnu be nogodon k'u sen fe.
- Minen kuraw dilanni ka ben yoro cogoya ni cikeferew ma.
- Jisamatifalan, finge be min munumu ka ji bo kolen na
- Nogofuntenidinge nogo juguw samanan.

Finge be mansin min munumu ka ji saman kolen kono (ponpu ewoliyen)

Jiribaara.

Kalanbolo in jesinnen be cikelaw ka sojinko jatemineni n'a dabalili ma, forobasow kanma (balikukalansow, jiginnisow, magasanw, jiginew...), ani baganfuramarakesuw, gafemarakesuw, safow, banw, tabaliw ni sigilany.

Kalanbolo in kun ye ka do fara dugu kono jiribaaralaw ka dönniya kan. O siratige la, jiribaara kalanden koroj ka baara tiimeliko numan kolosili kera sababu ye ka minen kuraw jira

Duguw kumakan

Mansinteme min dilanna baaradegeyoro mogow fe

Jiribaaracogo caman be ke baaradegeyoro in na.

"CMDT" n̄emogosoba la walasa ka kalanden ninnu ka baarakeminew dafa, k' u laje baarakeskulu kelen kono.

Jiribaara jekulu kalmine dilannenw

- **Masinteme** 4 dilanna muguboyorow kanma ; a kelen be mugubag 400 tenten wati kelen kono.
- **Malofiyelan** kelen dilanna Sikaso malosene baarada togo la.
- Numuw ka **fan fiyela** caman dilanna fana.

Jiribaara kalannen bee lajelen be ton kono, minye Kucala "CMDT" mara ka jiribaaraton ye. "BNDA", n'o ye senekelaw ka waribon ye, o be demen dor ton in ma minenko siratige la.

Ton in jekulu ye mogoo duuru ye :

- 1 tonkuntigi kelen

- 4 segesegelikela kelen.

Tufadenjeni

Tufadenjeni kalanbolow n̄esinnen be nin walew de ma :

- tufadibi belebele joli,
- bogo pasan numan ninicogo,
- tufadenjenitaw be mara ga minnu koro, olu dilancogo ;
- bogo pasan noonicogo misiw fe,
- tufadenjenitaw doncogo, u jenicogo an'u bocogo dibi kono.

Joyoroba dira tufadibi nciinuw labugunni ma, minnu ka tufaden hakejenita b'a ta biriki 4500 la fo 5000. O dibi nciinuw tufa be jeni ni koɔrikala ye. Jatemeine be ka ke tufadibi nciinin ninnu joli la duguyiriwatonw kono, walasa ka yelema don dugu mogow ka sojocogo la i n'a fo sow jusigicogo, daw n̄i kankunw dilancogo. N'o kera, sojocogo be fusaya, barisa tufadenjeninen ni tufa jalan be nogon dafa.

Dibi jolenw tufadenjenita hake.

- 1984/85... Sinsina dibi... tufaden 25.000
- 1985/86... Karangana dibi... tufaden 20.000
- 1986/87... Tupurulaqibi... tufaden 5.000
- 1987/88... Kenceri dibi... tufaden 5.000
- 1988/89... Ntognaso dibi... tufaden 25.000

Tufadenjeninen kelen songo ye dɔrɔmè 5 ye.

Sojobaara

Sojobaara kalanni kun ye ka dugu

Sojobaara jekulu ka so jolen

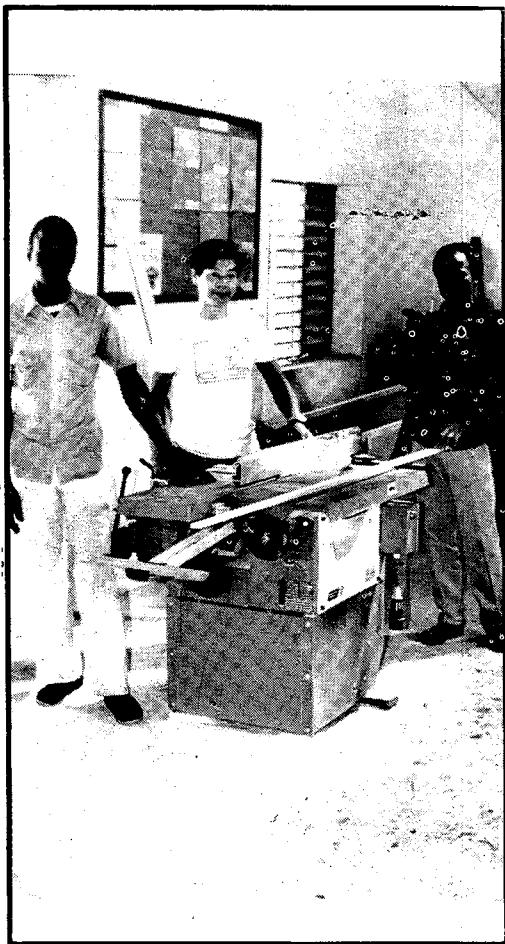
Duguw kumakan

mogo caman dege so numan jocogo la aoi suman marayɔ̄row ni magasanw.

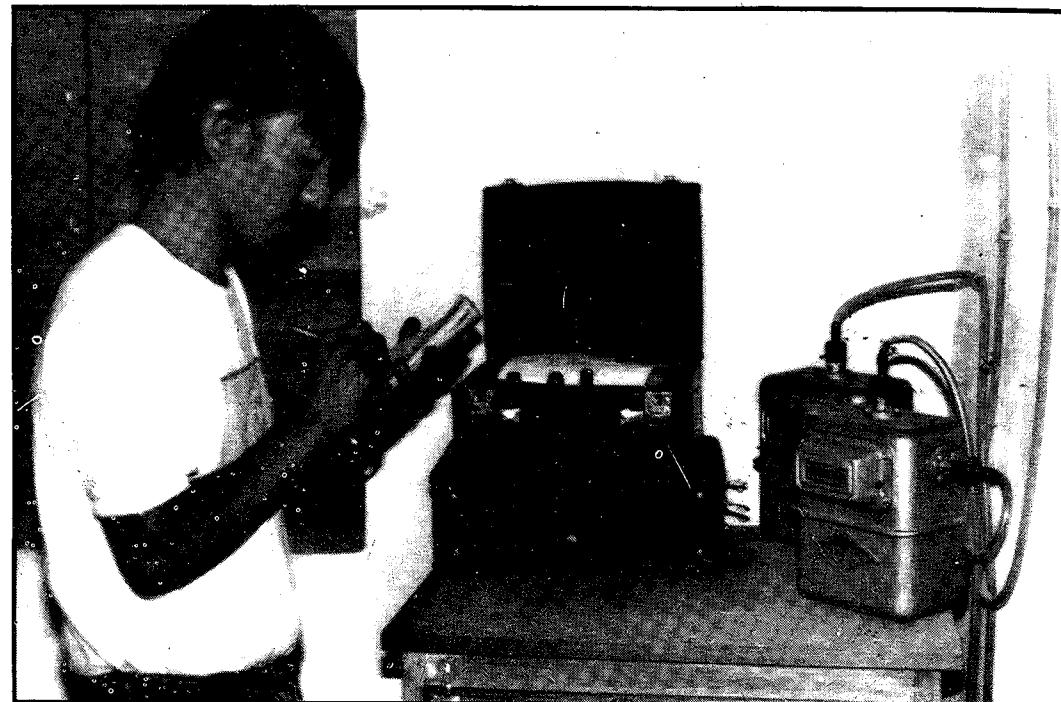
Baaraadegeyɔ̄ro in nesinnen don sojfeere suguyaw ma ni tufaden jeninen ye :kogo falenw, kogo womaw, ani tufa jalan nagamini.

Kunceli

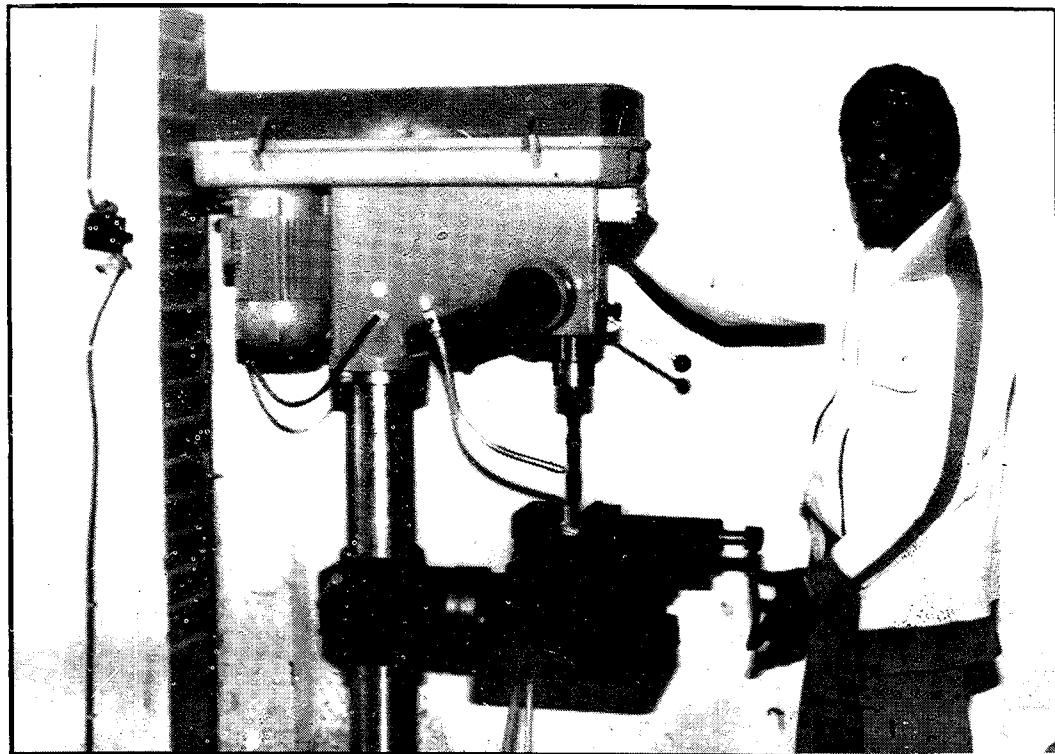
Sirakele baaraadegeyɔ̄ro in ye sira soro k'a da an demenbaga ſinuwa ka timinandiya n'u ka baaraanumanké kan. Jiginnayɔ̄ro ma soro u la baara in na fo ka se bi ma.

Jiribaarajekulu mogo ka
jiriſimansin

Nin ye mansin ye, min be nogofutenidigew
futepihake jatemine ke.

Nin ye jiribaarajekulu mogo ka baarakemine ḥana do ye.

Baara ninnu k̄ecogo numanye sira soro ni ſinuwa ka laadilikanw faamuyali ye u baarakənogon malidenw fe ani dugu mogo kalannenw.

Baaraadegeyɔ̄ro in kera sababu ye ka demen lase "CMDT" ka baarasira

werew ma, k'o sababu ke nogonfaamu ye min donna ſinuwa ni malidenw ce (Sikaso malosenebaarda ka malo fiyelan, ani cikeminen werew, ani masinteme minnu bilala duguyiriwatɔ̄nw ka bolo kan. Sirakele

baaraadegeyɔ̄ro in musaka b̄ee talen don "CMDT" fe.

Nogadem jelen be Sirakele baaraadegeyɔ̄ro ni Sikaso "EMAMA" ce (Minendabalida).

KITA HAKILIJAKABO LAJE

K'a ta 1989 san kalo naaninan tile 27 la fo ka n'a bila a tile 30 la, "ODIPAC" baara kuntigiw ye lajeba do ke Kita. Laje in tun ye hakilijakabola je de ye, "ODIPAC" kuntilenna fila de kan :

Folb kabasene lahalaya be cogo min na ODIPAC cikemaraw kono.

Filanen, duguyiriwatonw labenni selen be hake min na cikemaraw kono, duguw ka yereben ni yereba siratige la.

Laje in kera Kita kafo yiriwali jekulu ka bonya kono. A nemogoya tun be Kita kafokuntigi de bolo n'o ye Kita kumandan kora ba ye.

Tile naani kono, kabaseneko ni duguyiriwatonko bee lajelen fesefesera laje in mogow fe. U y'a kunkun n'a neñenw bee tomo ka bo a la. Ben kera hakilina minnu kan olu daw file :

Kabasene lahalaya la :

A ninina cikelaw fe u k'u fanga da kabasene kan k'a da kunba fila kan : kaba soro ka telin, a be se senne musakaw koro, w'a joyo ka bon senefenw fo-foli la nogon k'o foro kene kelen kan. Filanen kaba joyo ka bon dunkafa sabatili la

Walasa ka kabasene sabati, "ODIPAC" cikemaraw kono, hakilijakabola je in y'a jini cikelaw fe u ka kabasene kungojanforow la walasa u ka se ka senefenw fo-foli nogon k'o kene kelen kan, cogo min dugukolo be

men si la.

A ninina u fe u k'u fanga da tolino go dilanni kan ; u ka barika don jigen numanw joli la walasa u be se ka kaba mara.

A ninina "ODIPAC" fe a ka cikelaw demen ka magasanbaw jo sani a feereli ce cikefaw kono, minnu y'u fanga da kabasene kan.

A ninina a fe fana a k'i jija kabajeñenbomasinw sigili la cikefaw kono.

"ODIPAC" jininikekalawka kank'u cesiri kabasi numanw ninina minnu be se k'u ubereke ne ODIPAC cikemarayorow sanjiko ma.

Duguyiriwatonko lahalaya la

A ninina ODIPAC fe a k'i jija duguyiriwatonw sigili la a ka cikemaraw kono, duguyiriwaton minnu sigira, a k'olu senkora ma dordon walasa u be se ka ke duguton lakika ye joona i n'a fo Pariti ni guferenaman y'a kanu cogo min na.

A ninina a fe fana, a ka cogo bee ke walasa benjogonya be sinsin duguyiriwaton sabatili baaradaw n'a baarabolow bee ni nogon ce..

Ohukumu kono ODIPAC balikukal-anbolo ka kan ka borsira ci walasa baarada ni baarabolo ninnu bee se ka bo min fe ka duguyiriwatonw sigi. O mana kefaamuyali be don u ni nogon ce.

Yereben ni yereba te ne kalan ko. o siratige la, a ninina duguyiriwatonw nemogow fe, u ka barika don kalanko la walasa ka sebendonbaliya kelle ka buduguw kono, cogo min u katondenw be se ka se k'u yerebenabo.

An be tile min na, temen kera kunfebaara kan. Ohukumu kono laje in y'a jini duguyiriwatonw fe, u ka baara bolodali don u ka baarakecogow bee la. A kera senne ye o, a kera sannifeere o, a kera baara o baara ye. O siratige la, a ninina senekuntigiw fe, u ka duguyiriwatonw dege baarabolodali la. Ben kera a kan ko duguyiriwatonw de ka kan ka feere bee tige ka dabali bee siri cogo min, senekelaw ka senefenw be se ka feere u sago la. O dun te ne benjogonja ko. Osiratige la laje in y'a jira ko duguyiriwatonw de ka kan k'u bolo di nogon ma ka ke kuluw ye, lamini kunda, kafo kunda walasa k'u ka soro lakana, ka senefenw sannifeere sabati u ni julabaw ce, guferenaman kelen be ka sannifeere yamaruya di minnu ma.

Kooricike Yiriwada Kunnafonni

1989 san kalo naaninan tile 3 n'a tile 4, Mali kooricikeda "CMDT" ye Dine waribon ka ciden daw bisimila :

- Daneli Benor, ale ye mog faamuyalen ye cikedaw marabolow labencogo la, ani senekelaw n'a baarakelaw kalancogo, ani senefeerew forobayali.

- DOAN, n'o ye Dine waribon ka lasigiden ye Bamako yan. Dunan ninnu ni Baguro Numansana de tun

be nogon fe, n'o ye Mali senekelaw ada kuntigi dankan ye.

Dunan ninnu nakun tun ye de ka, Mali kooricikeda baarakelaw ka feeretigelenw daw baara yiriwali la, ani feere minnutiger a senekelaw yere fe koorisene yorow la walasa ka nafa soro senne ni baganko ni cikeminenko yiriwali la duguw kono. Dunan ninnu y'a jini k'a daw fana jiko sabatilfeere nisisoko be cogodi duguw kono CMDT

ka mara la.

Dine waribon, b'a fe ka Mali cikyiriwalibaarada bee musaka ta san 15 nogon kono. A folb, Dine wari-

Koɔricikɛ Yiriwada Kunnafonı

bon mogo faamuyalenw bɛ jamana kono sene sabatifeere tigilenw bɛe kiime, ani fana u bɛ a nini K'adon sira minnu bɛ lataama walasa o feerew ka sira soro. Dunan ninnu nekun tun ye CMDT kuntigiba de ye Sada Si, ani CMDT mogo faamuyalenw ni Kucala CMDT mara ne mögow.

Koɔriseneyɔɔ maraw kono sene yiriwafeere tigelenw kolo giriñ de ye ka se ka cikelaw yere sen don yiriwasira bɛe matarafali la duguw kono.

Duguyiriwaton sigili sen kan, o kera sababu ye ka nɔgoko ni siko ni fenjenamafagalanko ani seneke minen juruko ni senefernw sannifeereko to cikelaw yere bolo. Sisan sa, sene yiriwa siraw segesegeli ni baarabolo kuraw neñfɔlì, ani seneccogoya kiime sebenko bɛe bɛ se ka to cikelaw yere bolo. Soro jateminékeneko fana bɛna se ka to cikelaw bolo.

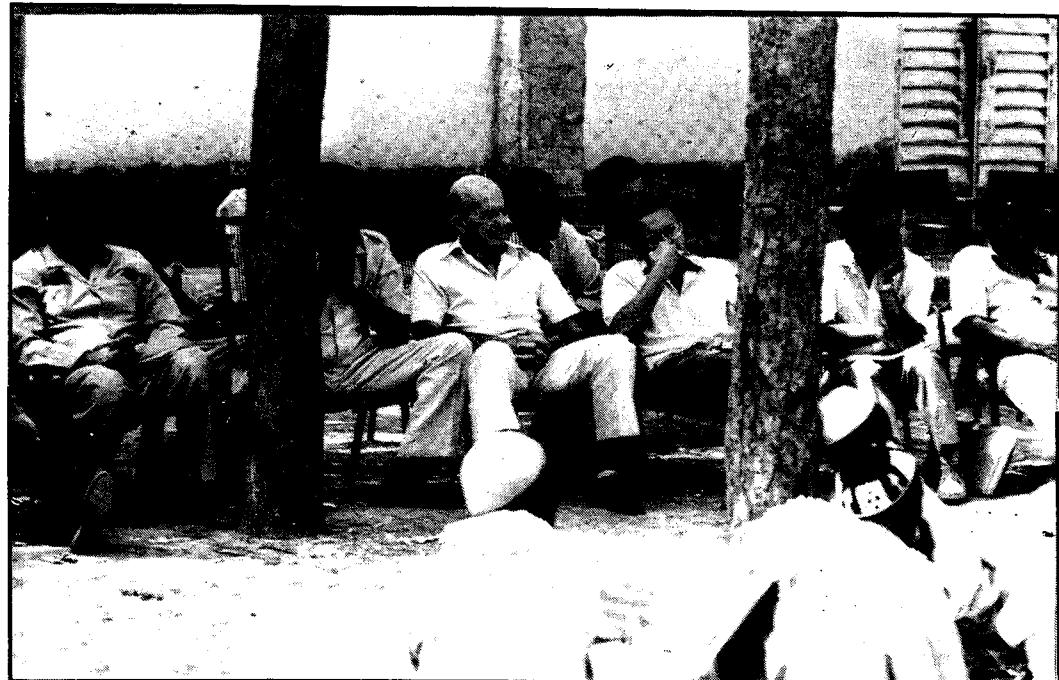
U ka taama hukumu kono, CMDT ye dugu fila jira dunanw na, olu ye Karangana ni ntosonin ye. O duguw labennen don dugu yiriwatonw kada kono, u kelen-kelen bɛe fana bɛ seneko dɔnni n'a yiriwabolo do ka mara kono n'o ye lamini cikebolo ye.

Dugu fila ninnu balukukalanden jolenwiye baro kedu ka musakakow jateminé jekulu kà baaraké sebenw kan dunanw ye. Baro o sen fe, balukukalanden jolen ninnu da sera duguw dabada jekuluw ma anicikelaw labencogo o jekuluw kono walasa u bɛ feere sabatilen soro u tɔgɔlakow la. Cikelaw ka baarabolo y'a to dunanw k'adon ko koɔricikeda mara seneke law ka faamuya ka bon kosebe sene dɔnni na. (Mogo minnu soro la Ntosonin n'u bɛ to ka koɔri toni 3 bo tari la, o cayara ni mogo 15 ye). O mɔgɔw tun bɛ se fana k'u ka soro jateminé u yere ye, ani fana k'u ka geleyakow neñdɔn.

Cikekaramögow ka baara ye de ka baarabolo kuraw dajira cikelaw la, n'o ye : koɔri si juman dantigeliye ani sununkunnogo soro cogo juman ni senefernw ka fɔñgɔñkocogo ye foro kono, ani baara labencogo ni baaradenko. O sira kura dajiralenw bɛ latiimé cikela dɔw fe, a ye minnu kumine. Olu de bɛ ke taamaseerew ye

Ntosonin : Djie Forobawaribon ka cidew ni Mali Koɔricikeda mögow.

Ntosonin : Djie Forobawaribon ka cidew (Djie BENOR bɛ cemancila)

cikelatow bolo, geleya kelenw bɛ minnu kan.

Dunan ninnu ye sirakele baaradegeyɔɔ fanalaje, ani suginba seneke kalanso. O yɔrɔ fila ninnu sigikun de ye ka se ka duguw kolabennaw laben u ka baara kanma. A ka taama kunceseben kono, Benor y'a jira ko ale ye fən caman dɔn a ka taama sen fe, ani fana, k'a b'a fe ka jekafɔ sira ci CMDT baarakelaw ni jamana sene yiriwa baarada tɔw ce walasa k'u labo nɔgɔn nunma u ka

baaraferew la. A y'a jira ko Afrika koɔriseneyiriwa baaradaw labencogo ka ni, u nafolominècogo ka ni, k'o de y'u ka neataa sababu ye.

O n'a taa bɛe, a y'a jira ko senekebaarada minnu bɛ se halibi ka do fara soro kan. O de y'a to a ninina, CMDT mara mögow fe u ka senefernw sene sanko sumanw. a ko senefernw wərew sene ni siratige la, keta de kacahalibi. Donniya fən o fən soro len bɛ cike kan, u ka kan k'o tɔñobø ka t'a fe Bubakar Sada Si, n'o ye CMDT

Koɔricike Yiriwada Kunnafoni

Balikukalanden jolenw ka kalansenw ye dunanw nimisi wasa kosebe.

kuntigiba ye, o ye neñfoli ke kabasene donni na koɔriseneyɔrɔ la, k'a ke nafasɔrɔ seneñ filanan ye (koɔri ko). Nka o siratige la, geleyaba bε CMDT kan sumanw sannifeereko la.

Benor y'a jira fana ko duguw nafoloko segesegeli jekuluw ka sebenw faamuya ka gelen. a kocikela bε te se k'u faamu. Yiriwasira bε dun ka kan de ka dugu caman ani

seneñkela camañ sendon baaraw la. O la a ka kan baarakeseñbenw faamuyali ka nogɔya bε fe. o siratige la, CMDT ye "duguw faamuya feere" tige cikekaramogo ye, min sinsinnen bε cikedaw labencogo kan, hali kalanden jolen te yɔrɔ min.

Benor ka fola, seneñ yiriwasira bε ka geleya ka tañ a fe. A ko sisan, seneñ dɔnniya ka kan ka ci k'a misenja,

seneñ kelen-kelen bε n'a ta, dugukolo suguya bε n'a ta, yaasa hali ni ja nana a kasara ka dɔgoya. Nin dɔnniyabolo misen kelen-kelen bε dɔnbaga kerenzkerennenn ka kan ka ye cikeladamukulu la.

A ko waleyali folobε se ka ke minye koɔriseneyɔrɔ la, o ye ka foro furakeli cogoya bεn.tijenifεn̄w cogoya n'u hake ma. O b'a to furakeli bε k'a tumana, ni fura jɔnjɔn ni hake jɔnjɔn ye min b'a to nafa bε ye a la. O baara o ka kan ka ke mogo faamuyalenw de fe nkɔbɔñw kan.

Benor y'a kanu ko koɔrisene yiriwada baarakelaw ka kan ka jekafø ke waati ni waati, cike dɔnnikelaw fe. Olu bε ye baaradɔnbagaw de ye, minnu bε se ka feere kura di cikeladamunawma uka baara kecogo numan kan.

Nin nogɔben folo in kuncelen kɔ, dinewaribon ni CMDT mɔgɔwyek'an-be da nogɔn ye 1990 san na, u ka je-ka-nini ke dɔnniyakerenzkerennentigw jɔyɔrɔ la cikekafo kono.

Jekabaara sebenjekulu dɔ sigira sen kan Kijan.

1989 san kalo filanan na, a tile 19, Dawuda Damele, n'o ye Kijan cikekafo nemogɔ ye, ye sebenñekejekulu dɔ sigi sen kan a ka ka fo kono walasa ka jekabaara demen kunnafoni di la cikelaw ma. Mogo minnu sugandira olu togo file nin ye :

- Zumanu Kone, Kuruma kafoyiriwatɔn nemogɔ.
- Miseli Kulubali, Dogoni kalanfa.
- Mahamadi Jawara, Kumanku kafoyiriwatɔn nemogɔ.
- Bo Togola, Ncibugu kafoyiriwatɔn nemogɔ.
- Abudulayi Banba, Sanzana kafoyiriwatɔn nemogɔ.
- Ojuma Jara, Dumanaba kafoyiriwatɔn nemogɔ.

Jekulu in nemogɔya bε Dawuda Damele yere bolo. Sebenw kafobaga ye Manamadu Jawara ye.

Kijan cikekafo nemogɔ
Dawuda Damele

Farikolojenaje kunafonni

BON KAMALENW WULILA NI KUPU KABRAL 11nan YE.

"Amilkar Kabral" ye jōn de ye ?

Ce min togo dalen file Afriki farikolojenaje kafo 2n ka ntolatan kupu la, o ye moçode ye min bangera Bafata, Gine Bisawo jamana kono, 1922 san kalo konontonnantile 12. Kalansobadokunkorotaseben b'abolo dugukolo nafasiraw nejinini kan. Walasa a n'a jesogonw b'u ka fasokunmabokel ke ni barika ye, k'u marabaga Portugesiw gen, Amilkar Kabral ye kelekulu do sigi sen kan, n'o ye "PAIGC" ye, 1956 san kalo konontonnantile 19. aye 1985 ni 1960 sanw ke a sen kan walasa ka kisi marabaga juguw tooro ma. A labanna k'a ka keledaga sigi Lagine jamana faaba kono, n'o ye Konakri ye. Yende, juguw y'a bone a ni na 1979 san kalo folo tile 20. Nk'a ka baara ma ke sanjikorowosi ye, barisa o san kelen yere, a faso y'a ka yemahorongna sor.

Kupu "Kabral" sigicogo sen kan 1970 san na, "CSSA" min ye farikolojenaje yiriwatonye Afriki kono, dinena n'a ye Afiriki woroduguyant'an jamana wolonfila ka ntolatan jekulu do sigi sen kan, min be ke sababu ye k'u laben Afiriki ntolatabantawkanma. Kupukotunt'a la o waati. Nka 1979 san na, Gine Bisawo y'a jini jamana woçotow fe u ka kupuko don ntolatanton in na. Kupu ntolatan folokera Gine Bisawo jamana faaba kono, n'o ye Bisawo ye. A daminenja jamana wolonfila minnu fe, o ye Mali, Lagine, Moritani, Senegali, kapwer, Gine Bisawo ani Ganbi.

1981 san de la, Seralon y'a sendon jekulu in na k'a jamaw dafa seegin na.

Kupu Kabral tabagaw

K'a ta 1979 san fo 1988 san, san tan kono, kupuko in ye jamana damado kunkorota kosebe. Nk'a kera jamana caman fana ka dusukasikoye. Kolosiliw b'a jira ko san tan in kono, Senegali ni Lagine doren de kera kupuko in sara ba cebagaw ye. An be hakililajigin ke ko kupu folo min bilara ntolatan in hukumu kono, o tora Senegali

taya la 1985 san na, o jamana kelen k'a soru sije saba ka da njogon ka. Kupu were de bilara a no na. O kupu dira an ka jamana kuntigi de fe. jōn dun be na o fana soru sa a taya la kudayi ?

San tan in kupu kabral jnanaw file :

1979 san : Bisawo (Gine Bisawo).

Senegaliye Mali mince ojanasugandi sen fe ni kuru 4 ni 3 ye.

1980 san : Banjulu (Ganbi). Sene-

Wuyejan ni Lagine ceden do be ntola no fe.

Farikolonénaje kunafonni

gali ye Ganbi bo ; kuru 1 ni 0

1981 san : Bamako (Mali) : Lagine ye Mali bo kuru 6 ni 5.

1982 san Praya (Kapwer) : Lagine ye Senegali bo kuru 3 ni 0.

1983 san Nwakjot (Moritani) : Senegali ye Gine Bisawo bo o nansugandi sen fe ni kuru 9 ye. O nogontun ma deli ka ke fôlô kupuko in na.

1984 san : Friton (Seralon) : Senegali ye a ka penalty duuru bëe ke kuru ye, k'a soro a ntoiatañogon, n'o ye Seralon ye, y'a ta kelen ye. O ñanaya fana tora Senegali bolo.

1985 san : Banjulu (Ganbi) : Senegali y'o fana ñanaya ta Ganbi je koro ni 1 ni 0 ye. O la, kupu fôlô tora a taya la. Kupu were sigira sen ka.

1986 san Dakar (Senegali) : Senegali y'o ñanaya ta Seralon je koro ni kuru 2 ni 1 ye, ka kupu kura o tako fôlô ke !

1987 san : Konakri (Lagine) : Lagine ye Mali bo o ñanaya kene kan ni 1 ni 0 ye.

1988 : Bisawo (Gine Bisawo) : Lagine y'o fanajanaya ta Mali je kan ni 4 ni 2 ye, penalty duuru-duuru sen fe.

Bamako kupu Kabral ntolatan
1989 san.

Dugu wolofila de sera kene in kan. dugu kelen m'a taama ke (Ganbi).

Benkuluw

Benkulu fôlô : Mali, Gine Bisawo, Senegali, Kapwer.

Benkulu filanan : Lagine, Moritani, Seralon.

Nogonben kufôlô

don fôlô : Mali - Kapwer : kuru 1 ni 1 ; Gine Bisawo - Senegali : kuru 0 ni 0.

don filanan : Seralon - Moritani : kuru 2 ni 1 ; Mali - Senegali : 2 ni 2.

don saban : Mali - Gine Bisawo : 2 ni 1 ; Kapwer - Senegali : 2 ni 1

don naanihan : Lagine - Moritani : 3 ni 1

Fila sugandi : 1989 san kalo wooran tile 1 : Lagine - Kapwer 1 ni 0 ; Mali - Seralon 2 ni 1

Jyôrô sabana : 1989 san kalo wooran tile 3 : Kapwer - Seralon 1 ni 0.

Nansugandi : 1989 san kalo

wooran tile 4, Mali "Bô kamalen"

ni Lagine "Sili" ye nogon soro kene kan wulatilejan waati la. O kera an ka jamanakuntigi, Zenerali Musa Taraweles ne na. Mogo 30.000 nogon de tun be ntolatankene in kan. Waati 16 ni sanga 16 nan na, Zenerali Musa Taraweles ye ntolatan in kurunbokar ke, n'a ntolagosiko fôlô keli ye. Ntolatan damine na, sanga 6 nan na, Gawusu Samake ye Mali cedenw tögôla kuru fôlodon. Sanga 23 nan na, Laginekaw fana y'u ka kuru fôlodon. Nka ntolatan kolosibaga do, n'o ye Senegalika Iburahima Jakate ye, o m'o kuru jate barisa Lagine ceden do tun be golisonna na. Sanga 24 nan na, Amadu Pate Wuye Jalo ye Mali tögôlakuru jiidi k'a ke kuru fila ye. Ntolatan tora ni Mali ka se o de ye, fo

ntolatan kolosibaga Rej Gomes ka filekan bora sanga 45 nan na, ka lafijebô yamaruya.

Malicdenwyewulikofilana damine ni farifaga yedoonin. Nk'oma Bukakari Sanogo bali ka kuru kelen kafo Mali cedenw ka kuru 2 kan, sanga 71 nan na. O kuru sabana ye hakililatige di Mali cedenw ni Maliden bëe ma sa, kupu kabral tigya la - kuru 3 ni 0 wulikofilana sanga 30 nan na, o be hakilatige bo de ! O dun kera o cogo la, barisa wulikofilana sanga 47 nan na, Rej Gomes ka filekany ye ntolatan kunce.

Kupu Kabral ntolatanko 11 nankera Bamako, aw'a yere tora Bamako. A be to Bamako sa fo san kelen dafalen. a ka toli Bamako ka temen san kelen kan walima a ka dan o ma, o dulonnen don a ntolatanko 12 nan na, Nwakjot 1990 san na.

Lagine koni ta kera moneye, barisa n'ale tun ye kupu in ta, o tun y'a kelen y'a fana ta yesa. a tun te bo a bolo tugun. Mali cedenw ma son o ma.

- Ntolatan in mogosebeya kupu dira Kapwer ceden do de ma n'o ye Zorze Rege ye.

An ka dugaw ke Mali cedew ye walasa kupu in tali be ke u ka siri tigelen ye, siri min y'u bali Malikokanntolatanw ñanaya soro li kabini an ka ycremahoronya tadon fo bi. Donkelenfa te wulu ke doso ye de !

Tumani Yalam
Sidibe
Jekabaara
senbenjekulu mogo do.

Bonkamalenw ka nemogo Abdullayi Trawe
be ka kupu yanka.

Duguw kumakan

Sikaso cikemara balikukalan be da jumen na duguyiriwatow na ?

Duguyiriwatow bee sigira baara dilima saba kan Mali Koɔricike Yiriwada (MAKOCI) fe :
jurudon ; jurukani ; sannifeere.

Ni baara ninnu bee bora koɔricike yiriwada baarakelaw ka bolo kan k'u to senekelaw yere ma u k'u ne nabou yere ye. O koson bamanankan kalanni kera u ma wajibi ye bawo, mogo si sago te sababu min yi ka yere ta sabati o ka tila i la. O ye, fadenw nena, i ka taama ka sorɔ ka nunuma ye.

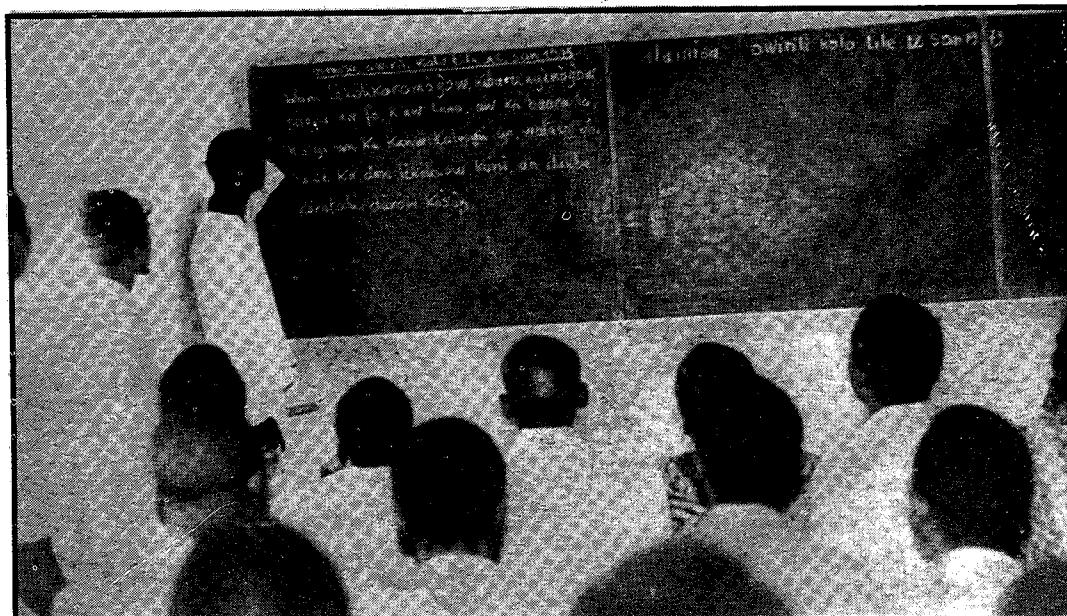
San danma min kera tonw sigili la, fen caman yera o kono. O dɔw ye duguyiriwatow nagasili banawye. Ton be nabaraya ni tɔndenw ni ton nemogow t'u ka baaraw ke ka ne. O fura ka gelən, n'i y'a nini yoro were ni dugukonona yere te. Dunan si ka fura te fen ne o nabaraya in na.

Bana min ka telin ton fagali fe o ye kalan nagasili ni kalan dabilali ye. O yera ton minnu kono, tonbaw tun don, samaw tun don, u binna, u kera son sanw ye. O la ton si man kan ka tulon ke kalanko la. Bana in tun folola ka jiidi, ka jensen, o koson, Mali Koɔricike yiriwada kalanfaw ye kalanSEN teliman sigi sen kan walasa k'an kisi kokantaama ma.

O kalan tun be laben cogo min na bee hakili b'o la. Dugu misenw tun be fara jogon kan yoro kelen na, ka tile 60 kalan k'u kun. Nafa sorola o kalan in na. Dugu dɔw sera ka furake, u y'u yiriwali dɔnsen ta ka dugumogow nimisi wasa.

Sikaso cikemara kalan lateñebaaw y'a naniya ka kalanSEN teliman in ke cogo jira duguyiriwatow karamogow la n'u fana be se k'u jo ni kalanSEN telima in ye u yere ka dugu kono, n'u be se k'u ka dugu mogow kalan ani ka demen lase u dafé duguw ma kalan siratige la.

O kɔrobawale kera 1986 san na kafoyiriwatow 3 dugu 20 na. : - Dumanaba duguyiriwatow dugu 8 ; -

Sanzana duguyiriwatow dugu 7 ; -
Segen duguyiriwatow dugu 5

Tile 45 kono u sera ka kalanje ni jate gafew bee kalan ka ban fo ka seginkanni ke kalanfaw ta cogoya la. Kalanden 200 de kalanNA o sen fe Jaabi min sorola kiimeli ko, o ye bee nimisi wasa.

1987 san na Sikaso cikemara duguyiriwatow 198 karamogow fana kalan kalan lateñecogo kura in na u fana y'u ka kalan ke ka bee hakilatige ani k'a yira bee la ko "karamogó demennan" ye gafe ye min ye baarakeminen sebe ye kalan jensenNI na.

Walasa ka siga fan bee bo yen, 1988 san duguyiriwatow 214 seginna kana kalan in kan kura ye ka nafa bo a la. 1989 san na, duguyiriwatow bee sigira n'a ye k'u ka kalanko y'u yere ta ye. Sikaso cikemara la, k'a ta cikekafo 5 kuntigiw la, fo a cikebolofara nemogow ma, a lamini cikebolo kuntigiw, olu bee cesiri ka kalan in ke walasa faamuya jɔnjɔn ka ye u ni u ka cikelaw ce balikukalan labenni siratige la nina. O de koson kalanso 335

sera ka dayelen an fe, ka kalanden 3.701 laben kalansow ye. Kalansow karamogow kera mogo kofolen ninnu bee do ye ka fara duguyiriwatow karamogow kan.

Ola, akakanank'a fɔduguyiriwatow nemogow ye ko : ko do tuma sera. O ko, min tuma sera, o ye ka kalan munjuru di u ma ye, k'a nini u fe u ka kalan jiadicogo jate mine u ka dugu kono. Cikeda bee n'a ka kalanden jolen ka kan. Kalanden teliman in y'a fura ye wa a kilisi be dugu karamogow bee da. "E ka dugu be se o sawura la san jumen ?" A ye n jaabi. "A jɔyɔrɔ be ke mun ye dafé duguw kalanNA na ? A dafé dugu minnu b'a fe ka ke duguyiriwatow ye i n'a fo a yere ka dugu ?" A ye n jaabi.

Nin ye masalabolo ye, nin ye hakili jakabo ye, ni cikebolofara nemogow (lakoliden) bee ka kan k'a ke n'a ka duguyiriwatow nemogow ye. Bee ka kan k'a laben i ka mara kono walasa balikukalan ka kunkɔrɔta sorɔ Sikaso cikemara konona na.

Karamogó Laji Umaru Tali
ka hakili jakabo don.

Tulon te sebe sa

Tomonnakaw be nin toroba in na, laada kura nana sigi daga ye u da la. Dugutigi ye waleya lase.

- Ayiwa, n balema jama, ko kura nana tun de. ko muso kɔronin, so be na daa fara, ko n ka do far'a kan. N'an ko an hanina, an ye jani laban de ye ; an ma toy ye ban.

- O, i yere ka do fo a la : i ma folo nin na o, dugutigi. O ye Jamajigi kan ye.

Berema y'a dusu saalo :

- Jamajigi, sabali. Dugutigi n'an si ma nin ninin. Nin ko taara ka dugutigi yere bolo dan ; i ka kan k'o faamu. Ko damnie bœe te sira ye. Maaw be nywan ne hakili la. Dugutigi t'an jugu ye. An jugu dɔnnen don ; maa caman filila. n y'a dɔn hali ni bœe ma nimisa sa, caman nimisalen don ka da fili kan. i ka kan ka sabali ka da o kan. Hali bi an k'an muju ka dugutigi ka fota lamen.

Tine don, caman dusu kasilen don. o dusukasi, o be ne kan ka fara nyere ta kan. Nka, an ka temen ni kuma ye. Fenmayelema sa ninnu ko tun : bana mana min fen o fen lada, ko furakeli were t'o man ; sabu fura te bolo la, sanko jènema, cogoya te yen. Jamma nafolo fusuku kun te uentanti nɔgɔlen na. O tuma, o tigi ka kan ka faa k'c boso, k'o joli ke saw ka minfen ye... k'o ken ka kan ka bo nin k'o yeelen, k'u k'a dumuni laben n'a ye. U ka to k'u mun o to la ; u ka dakabana sokajosin'ayek'a manamana. Ayiwa

TOMONNA DASIRI

SAW

(Tige 3nan)

wale y'a kɔrɔ ! Hali n'a be n dusu nugu cogo o cogo, wajibi don n k'a lase jama man.

- Ayiwa, bonna te...

- Tine ! bonna degunnen kɔni !... O ye Jamajigi kan ye. Minnu ko fen ni fen k'o nafolo boli b'a kun bɔ, ko a mana ke da o da ye, an nase k'an kun bɔ a daga kɔrɔ, ayiwa, a' t'an bɔ cogo fo sa wa ? Ne ma maa were ko fo, ali buguri muju ne t'a di jasan ye. A te n bolo. Ni min be ke, o ka ke.

Maa damado fana y'u kan bɔ ten, k'olu te payi sara. Maa sonnen ka kulu cayara dɔ in ta ye kosebe, siran y'a sababu ye. Blanjalam a y'i kan to :

- E maaw ! Maa te qala bɔ fan dɔn koyi. Tine don, min folen ye nin ye, degunba don. Ko don a te ben, nka nin ye jabaru mansa ka ke ye de. Jon be se ka jabaru mansa ka latige bali ? Nin kunko in n'a gelya bɔ mansa in y'a nɔgɔya baaye. Otemennenko,

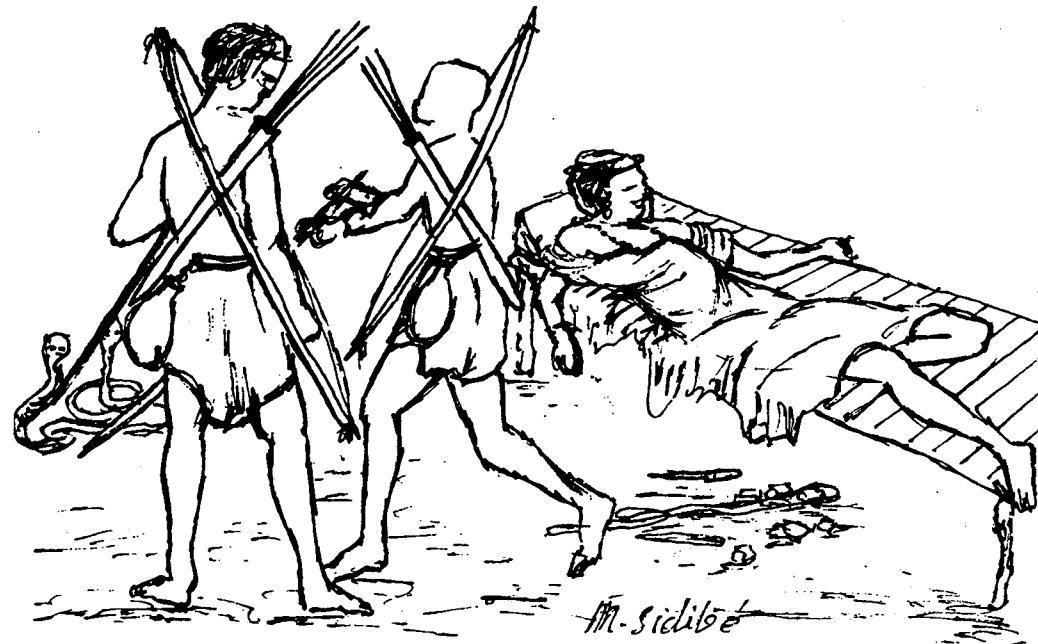
faantan te se ko la, jon be se ka sa ninnu soso n'i ma kara soro ? Sa ninnu mana min manamana kin, o be ke cogo di ? I be sa ten fu falaki. A be k'o de la.

- Hen ! O ye mun naganaga kan ye ? Ni jabaru be se ka nagata bɔ an kan, mun na a b'a bin an kan ? I bɔra ni nywan nigitinagata kuma nywan ma ? Ce, kan'an dusu kasi n'i kadadɔnbaliya kuma ye sa ! Nin da te foy la an yere ko. an y'an ta kunfinya de fe ka don ni dagakisiblen in na.

Berema ye kuma sama :

- Jama, nin ye fen min ye, nin ye hakili jakabo de ye. Ko kojugu ye maa karamogɔ ye, nin t'o ye sa wa !

Nka n'y'a bisigi, hali bi dɔw hakili ma waa ka koje tenten ko numan. a be ben lagosi ka ke koje in na, dibi ka sama ka bɔ an ne kɔrɔ : an ka yeli ke ka lasaa. Min mana b'o kɔnɔ, a do be o na ke daluma ye. N y'a jigi bœe dankaniyar'a la, fenmayelema sa

M. Sidibé

Tulon te sebe sa

minnu ye nin ye, n'an k'u ma dasiriw don, tige ! dasiri yere de don jaati, sabu an galu don ; u y'an ka maaya n'an ka ko bee da siri, k'angata bin an kan ; nk'a kana k'an ne na dasiri dan ye sa jugu ninnu ye de. An ka dugudasiricayarabah'asiye bi, nk'u bee sintin ye sabulasa ninnude ye. O ye mun dasiri ye ? an galosaw ye laada min sigi an kan, an yere labanna ka saw ladege juguya min na, an y'u ka laada toli birifini min biri jama na, muso caman furu, sufiya, hasidiya, yerekunna, dasiridon. Yilan-yilan, siran, dannabaliya, jigtanya ni bee ye dasiri ye, n'a b'an bali ka Kuntlenna kelen jelen min ek'an barika je kelen ye daluya la. An ken be k'an ka maaya ni laada kirikara bogodoro-doro min foroki, Kunfinna y'a sababu ye, nin bee de ye dasiri ye k'an ka maaya mumekoro, k'atoh, k'alano, w'an figifagakundoye ninye ; nka sin k'afan ka yenemasaya.

E! Kon'a natuma don. Nin nangata min binnen y'an kan, jurumu kafari don. Nka bone ko ye heere ye...

- A' ye nin men ? A' ye nin dadonbaliya kuma in men ? Ika don ni maa hakili sara, i ka wale n'i ka miiriya be to kono Juko ma. Maa min banebaa kun cira binkannikela fe, o kati ja banebaa juwunna, ko foyi m'u soro jurumu kafari ko ; o te hakili salenna dan ye. Ko fila koni don : ni hakili salenna te, dusu salenna na ke.

Wa ni bin dun y'i da hirime dun, o y'a kelen ye k'i yere dun. O tuma, cesiri ni timinandiya de b'an ma sa, k'an galu keli. O de da ka d'an na. A flesisan, an son koro don : an kelen be ka denmisew bajan bla, u te ladon ka ne, u te ladamu horonna ni kunnawolo ni monebni yere wolo sira-tigekan. Ublalen be to bin jugu ye, ka nagasi, ka jaasi, ka ke jugusago ye ; u denmisemna ma galabu ni dusu ni cesiri min soro, u fagonen korelen jaasilen senje ni jani fe, u be dusu ni taasi jumen were soroblen. K'o to sen na, barika jumen be k'an na ko an be se ka kolo kari ? an yere te na kologeleya hakili numan soro diya la o kan na. o fana y'a danma dasiri jugu ye min b'an siri ka di jugu ma. O koro

masurun fle kene kan : dannabaliya, tigelenna, jugu nesiranje, o temenen ko, musow ye maaya tlanke ye, u ka c'o yere ye. Musow dun kelen be namugula sogo ye, k'u bo da la, k'u jaasi. Iko blakun were t'u la den wolo ni tobili ko, ani jenaje. An be k'u ta k'u sogolon nywan kan, k'an sago b'u la, i n'a fo i be dugura nocon sonson k' fara fili. Maaya ken be ka musow ke faliba ye ; ka terefe don u la nin k'u yaban. Ola, ab'iko anfankelen salen son. Bee dun y'a don fan kelen salen te se ka foyi jenema ke. Nin fana de ye sirilan ye k'an siri k'an saraka jugu ma.

- Ayiwa, n'a fora k'i ce siri, ka sabu jugu keli ; o koro de ye ka folo k'i yerekun keli. Sabu ni jugu be yen, sababu jugu be sintin, yere la jugu fana be ; o be dogo la sanga ni waati bee kelen-kelen na. O keli ka gelon kosebe. n'o de ma keli folo a ne ma, k'o dan kari, jugu do in te se ka keli cogo si de la, bari, yere la jugu de banamininen b'an ni do in ce.

Ka yere la jugu keli, o te ne fo i ka kaari, k'i yerekun karaba ; k'i yere lamine ; ka s'i yere la ; ka se k'i yere soso, k'i yere laje, k'i ka miiriya n'i ka wale bee lajelen lagosi daluya kerenkerennensiratigela, min ni lakika be ben. n'an sera k'o kuru tige, ka je kelen ye, sirilan si te se k'an min. Balan si te se k'an dan kari.

- Ayiwa, an bee tlo be Berema ka kuma na. Kuma daluma don, wa sita don haali. n'y'a don min fe o fen o fen fora kuma jenema na, a na dusu don an kono, na soro a tun't'an kono kono. Ni dusu b'an kono korelen, a n'a kolo girinja. an be kunnawolo ni monebni kene kan bi, bee ka kan k'o faamu. Minnu ye yere wolo monebden ye, u to tora ka nywan kafo. n ma dower koni don, nka n y'a don duguden te na taa ne, ko ne be to ko.

Dugutigi ye kuma kun ce, jama ka soro ka carin.

O waati kelen bee, Berema ni Jamajigi ni caman werew tora ka nywan lafaamuya, ka dasiriko in sege-sege, k'a sege-sege ; o kera sogobeli

dan ye. Berema dogoke, ko Sankala, o nana se muso ta ye. Tomonna bee ye Sankala don n'a ka farinna n'a ka kanna qeleya ye. a hakili ka bon, wa maa sebe.

Sankala y'a kali bee ne na, laada min sigira dasirisaw fe Tomonnakawa da la, ale jora a kan, a b'a laada tige, hali n'ale ni be don a da la. A tun y'i kali a menra, ko dasirisaw nun te d'ale ka kononmuso kasa kan, sango a ka si u ko fe. Sankala y'i laben sani furu ka dogo da. A ye namaku ni fyefye ni kelekele caman foroki k'o ja ka bore fa o la. A ye tulu caman fana nini k'o lasagon.

Kononju, u ye daa belebele sigi ta kan ka tasuma godon a koro. Sankala n'a je nywan bee kafora dukene na. Konoden donna ; folikelaw b'u son dununfo la konona na. Berema ni Jamajigi fana be konona na. Ni min ni semen kurun te, o ni npamuru don. Nin cekulu in bee tun y'u ne ko ni basi do ye. O b'a to nkoronko daji te maa ne tyen.

Dugu be tla tuma min, o y'a soro daa belebele in falenba don tulu la, a be tobi fo a be poyi-poyi. O ma men, saw bora ka na jinginaga. Sankala n'a je nywan ma foy ke fo saw donnen ko dukene na.

Maaw sinna ka blonda swa, ka boda bee geren. Sankala n'a ka npamuru jan da duman jolen, a be basimugu ta k'a firi tasuma na. Sisiba minena ka duuru. Saw fyefyera ; uma taayoro kelen si soro. Sankala n'a je nywan firila u kan. Dow be tuluji gonin ni basimugu in tobilen bon u kan, dow be semenkurun ke k'u falako, dow b'u caron ni npamuru ye. Nkoronko ma se ka daji scrioyer yere soro, u ne mine ko jugu sisife ; u ye saw bee ti k'u da, fu sogo bunakilen jenseennen be du ne fe. Dugu jelen, fo i ka dukene falen ye sa Ju la : minjan, nkoronko, fofonin, kabi o kera, dugu kamalen bee, dugu maa bee ne yelela. Maaw jigi farinna na, sabu saw kunben cogo daluya donna.

(A to be boko nataw kono)
Mamadu Dukure